

Az utolsó író memoárja

Kezdem azzal, hogy már olyan öreg vagyok — memoárt írok. Élete alkonyán az ember általában visszaemlékezéseinek lapjain dolgozik. Ez ugyanolyan tevékenység, mint fiatal korban a családalapítás. Némi büszkeség is tartozik ehhez a munkához. Elvégre az ember a halhatatlanságból faragja koporsódeszkáit. Ez főleg akkor elkerülhetetlen, ha az ember világhírű író. Mert én világhírű író vagyok. Alkotásaimból egyetlenegy szót sem tudok felmutatni, ez igaz. Persze, ha még létezne irodalmi Nobel-díj, abban az esetben én biztosan kettőt kaptam volna. Egyet a műveimért, egyet vénségemért. Istenbizony, marha vén vagyok. Olyan vén, hogy még emlékszem a könyvekre és a könyvesboltokra. Memoáromnak mindjárt az elején eldicsekedhetem, hogy emlékszem azokra a nevekre, művekre, amelyek közvetve vagy közvetlenül meghatározták az egyetemes kultúra, az emberi haladás irányvonalát. Neveket nem írok, mert a kutya sem emlékezne rájuk. Én persze igen, de ez most nem fontos. Nem fontos, mert nincs irodalom sem. Megszűntek az irodalmi díjak, az írószövetségek, felszámolták az összes irodalmi hagyatékot. Az idő pedig felszámolta az összes ismert írot és költőt, akik velem együtt kezdték pályafutásukat. Egyszer egy ellenséges író azt mondta a Plútón, hogy velünk együtt hal meg másodszer az irodalom. Engem megkímélt a halál. Remekül el vagyok rejtve. Mint utolsó élő tanú megpróbálom leírni azt a folyamatot, amely a Földön lejátszódott. A folyamatot, amely megszüntette az irodalmat. Ez ugye, egy kicsit fellengzősen hangzik. Ennyit igazán elnézhetnek. Nos:

A mai generáció hiába keresné a városok, települések utcáin, terein az egykor elmaradhatatlan könyvesboltokat. Ma már mutatóba sem maradt köztük egy sem. Eltűntek mint a petróleumlámpák, vagy mint a lóvasúttal együtt a lócitromok. A lócitrom helyett nyugodtan írhattam volna, hogy lószar. A mai világban úgysem tudná senki, hogy mit takar e két szó. De ehhez most nem akarok kommentárt fűzni. A könyvesboltokat és a könyveket a haladás és civilizáció számolta fel valamicskével azután, hogy felemésztette az izomerőt. Ebből a szemszögből nézve ez bizonyos fejlődés. Mondhatni kiszámítható folyamat. Az izomerő után kétségtelenül a szellemiség következik a sorban. A civilizációnak ezt is a szolgálatába kellett állítania a neki legmegfelelőbb helyen. Erre mondták valamikor, hogy a fejlődés evolúciója. Talán már leszögeztem, hogy erről kívánok beszélni. Mint világhírű író, ígérhetem, hogy lebilincselő olvasmányban lesz részük. Egyébként a Vörös Konrád utcában születtem, ahol gyermek- és ifjúkoromat töltöttem. Házunk egy nagy bérház volt. A bérház földszintjén üzletek sorakoztak. Többek közt egy könyvkereskedés is. A könyvkereskedés olyan hely volt, mint ma egy részecskegyorsítóalkatrész-eladó hely. Tulajdonosa egy öreg, horgas orrû zsidó volt. A zsidók az akkori Európa kereskedőrétegének jelentős részét alkották. Nincs semmi fenntartásom velük szemben. Zárás után az utcáról egy kovácsoltvas csáklyával lehúzta a redőnyt. Közben asztmásan fújtatott, lihegett. A redőny csikorgott, akadozott. Rozsdás bádoglemez volt, amin vastag miniumfesték-rétegek váltakoztak az egyre terebélyesedő korróziófoltokkal. A szilánkok ütötte horpadásokkal. Rölapok csirizes hátlapjainak foszló maradványaival. Maga az üzlet egyetlen hatalmas helyiségből állt.

Az ajtó fölött egy kis csengő lógott. A távoztót vagy az érkezőt jelezte. Az üzlethelyiségnek kövezett alja volt. Tavaszoként megrekedt rajta a sáros hólé. Az ajtóval szemben raktár volt. Bejáratánál napszítta, fakó függöny lógott. Én soha az életben nem voltam egyetlenegy raktárban sem. Úgy gondoltam, hogy itt a fölösleges, ki nem csomagolt, vagy időközben betoltott könyvek voltak. Sokáig nem is tulajdonítottam neki nagy jelentőséget. Egyszer az egyik évfolyamtársam a gimnáziumban azt mondta, hogy ő egy raktárban letapizott egy lányt. Én abban az időben nem tudtam, hogy mit jelent az, hogy egy lányt letapizni. De jelentőségteljesen bólintottam. Időközben ezt a mozdulatot nagyon jól megtanultam. Az én koromban rengetegszer kellett ezt az egyszerű nyakizommozdulatot elvégezni. A letapizni szó értelmét — férfiasan bevallom — csak ötven évvel később lebbentették fel előttem. Egy fiatal fekete lány mondta meg, aki mezítelenül hevert az ágyamban. A SZESÁT alkalmazottja volt. Azt, hogy a SZESÁT mit jelent, azt pontosan már nem tudom. Emlékezetem szerint technikai alkalmazottak voltak, akik az írókból és költőkből a nagyobb hatásfokot voltak hivatottak kicsikarni. A letapizni szó értelmét egy keresztretjvény kapcsán kérdeztem meg tőle. Én akkor már világhírű író voltam. Ezt három év múlva az ellenség is elismeri a Plútón. Mikor megtudtam a szóval kapcsolatos fogásokat, kicsit elpirultam. A társam jutott az eszembe, aki egy raktárban csinálta. A raktárról az öreg zsidó könyvesboltja, meg a Vörös Konrád utca rajzolódott a szemem elé. Néha honvágyam is volt. Ilyenkor az üzlethelyiség elrendezésén töprengtem. Arra biztosan emlékszem, hogy a három falon egészen a mennyezetig fényesre koptatott faácsolmányok voltak a polcok. Megközelítőleg pontosan egymás fölött és mellett sorakoztak, mint a bérházak lakásai. Az egyes polcon voltak a könyvek. Rengeteg könyv. A pult, amely mögött a zsidó általában üldögélt egy légyköpéssel egyenletesen borított viktoriánus széken, a bejárat ajtajától kicsit jobbra volt. Szemben a pulttal a szépirodalmi részleg állt. A könyvek fel voltak osztva prózai, illetve verses művekre. Sajnos, arra már nem emlékszem, hol kezdődött az A betű. A polcokon ábécé szerint sorakoztak a könyvek. Mint mindenhol. Így könnyebb volt tájékozódni. Ha valakinek Kosztolányira volt szüksége, akkor elég volt, ha átnézi a K betű mellett sorakozó könyveket. Úgy rémlik, a legfelső sor bal sarkában volt az A betű. A logika is így kívánja. A raktárral közös falon a harmonikaszerű gyermekkönyvek, továbbá kották és szakácskönyvek voltak. Az első gramfonlemezt még nem hozták át Amerikából. A kirakat beleolvadt a többi kirakat csillogásába. Bár ennek a kirakatnak az üvege a legalaposabb mosás után is sárgás színű volt. A kirakatban az újdonságok, vagy érdekességek kaptak helyet. Nem sokáig, mert a nap kiszívta címlapjukat és táblájukat. A kirakaton keresztül egy kis térre lehetett látni. A tér közepén a városvédő ütött-kopott szobra állt. Körülötte hetenként vásárokat, forradalmanként kivégzéseket szoktak tartani. Ez nem tartozik szorosan a tárgyhoz. A pult mögött az orvosi könyvek, anatómiai kódexek sorakoztak. Ide mindig szerettem volna belépni. Sose mertem. Csak távolról, a pult mögött bóbiskoló zsidó szemüvegének tompa csillogásában bön-gészgettem a kimondhatatlan latin címeiket. Ezt attól kezdve csináltam, hogy az egyik évfolyamtársam a fiúklotyón zakója zsebéből egy összehajtott, foszladozó képet vett elő. A latin szövegkommentár ellenére határozottan izgalomba jöttünk. Mindnyájan. Vizezés közben elhatároztam, hogy ezentúl minden orvosi könyvet átlapozok, és kitépem belőlük az összes hasonló képet. Arra gondoltam, hogy az öreg zsidó könyvesboltjában mennyi ilyen kép lehet. Emiatt totálisan elrontottam a félévi matekdolgozatomat. Erekióval nagyon nehéz összpontosí-

tani a kétismeretlenes egyenletekre. De fogadkozásom megakadt a könyvesbolt pultja előtt. Igaz, egyszer vettem annyi bátorságot, hogy rebegeve bevallottam: Egy orvosi kézikönyvre van szükségem, mert az iskolában a cuccoxusokat tanuljuk. A cuccoxusokat én találtam ki. Évekkel később egyik monodrámám gerincét alkották. Az öreg horgas orrú zsidó eltűnődött, mikor kérésemet előadtam, majd hátra lépett. Egész idő alatt gyöngyözött a homlokom. Még most is átfut a hátamon egy kis borzongás, ha arra gondolok, hogy mi történt volna, ha valaki rájön a turpisságomra. Rádásul két vevő is becsilingelt a boltba. Melyik az a könyv? Kérdezte az öreg. Az a könyv piros. Mondtam gyorsan, szemlesütve. Minél hamarabb túl akartam esni rajta. Kellemetlen, ha az ember úgy érzi, hogy mindenki a mozdulatait lesi. A nagy csalódás akkor következett, amikor fellelőztam a könyvet. Úgy gondoltam, hogy ilyen tekintélyes súlyú könyvben biztosan akad néhány pornófelvétel. Ehelyett csak elmosódott rózsaszín, sárgás, kék felvételek voltak, feltehetően az állati támasztó- és szállítószövetekről. Anynyi év után visszagondolva talán jobb is, hogy nem találtam egy fia épkézláb képet sem. El sem tudom képzelni, hogy hogyan szedtem volna ki a lapok közül. Legtöbbször a zsillettet javasolták. Ezt a szerszámot még most is idegenkedek a kezembe fogni. Persze nemcsak csalódás tartozik a könyvekhez. Például egy krétalapon láttam először léghajót. Ez egy szivar alakú repülő alkalmatlóság. Leggyakrabban héliummal vagy hidrogénnel töltötték meg. A valóságban csak három évvel később láttam léghajót egy felszalagozott, zászlódíszbe öltöztetett futballpálya közepén. A léghajó Velencét ment bombázni. A bombázás nem nagyon sikerült. A legtöbb bomba a tengerbe zuhant, vagy fel sem robbant. Ezt a bombázás után pár évvel olvastam egy könyvben. A könyvek papírívекre voltak nyomtatva. A nyomtatást nyomdáknak végezték, festék meg ólom segítségével. A lapok egymás után következtek, meg voltak számozva. Ha minden lappal elkészültek, akkor a lapokat összefűzték. Végül jöttek a könyvkötők, és be- kötötték a fehér lapokat. A papírt egyébként fából állították elő. Manapság már műanyagra nyomtatják a szöveget. Így az ellenség nem tud fegyvert kovácsozni belőle. Ilyenformán a mai könyvek egy-egy műanyag lapból állnak, amin ilyes- mik vannak: HÉTÉVES HÁBORÚ 1756—63.

HELYSZÍN: Európa, India, Észak-Amerika.

SZEREPLŐK: Nagy Frigyes, William Pitt, II. György, III. Péter, Frigyes Ágost, Browne, Daun, Laudon.

ÜTKÖZETEK: Lobositz, Rosbach, Leuthen, Liegnitz, Kolin, Gross-Jägerdorf, Hochkirch.

BÉKE: Hubertusburg.

Közben dátumok, piros és kék nyilak, amik nyilván a hadseregek felvonulásait, visszavonulásait ábrázolják. A csaták helyét apró kereszték jelölik. A győztes színével az adott hely győztesét. A poroszellenes koalíció kolini győzelme ugyanolyan kék, mint a jägerdorfi. Kolinnál az osztrákok győztek. Gross-Jägerdorfnál az oroszok. Ez sem most, sem akkor nem volt mellékes. Ennek ellenére egyszerűen rá vagyunk utalva, hogy így oldjuk meg az oktatást, más- különben — mint említettem — az ellenség még fegyvert talál csinálni belőle. Rádásul így megengedi az olvasónak, hogy azt jegyezze meg, amit akar. A szépirodalom pótlására még az ilyen elemi dolgok is elmaradtak. Ennél a pontnál szűnt meg a szépirodalom megannyi részével együtt. Ha pontos akarok lenni, akkor az irodalom hanyatlása már évszázadokkal hamarabb megkezdődött. Rejtélyesen megszűnt a zsoltár- és passióköltészet. De ez most nem fontos.

Nem csigázom önöket tovább az irodalom eltűnésének kísérletével. Pedig nagyon hétköznapien kezdődött minden. Egy esős, szeptemberi napon, mikor a Vörös Konrád utcában a bérház előtt, ahol laktunk, megállt egy kamion. A kamion terepszínűre volt festve. Egyenruhás katonák ugráltak ki belőle. Bementek a könyvkereskedésbe, és a kamionból kirámolt keménypapír kartonokba pakolták a könyveket. Az alsó polcon kezdték, tehát az ábécé végén. Módszeres alapossggal dolgoztak. Kosztolányi egy kartonba került Kafkával. Marx pedig Mózzessel. A kartondobozokban eredetileg mosóport és sűrűlőszert szállítottak. Kevés kivétellel belföldi kartonok voltak. A kamion után a boltban csak egy halom papírpénz, meg az öreg zsidó maradt. Szomorúan dörzsölgette orrát az üres polcok felé. A polcok hátoldala pókhálós volt. Azon a napon egyébként még vagy háromezer helyről gyűjtötték be a könyveket, főleg a mi környékünkéről. Azon a napon még minderről nem tudtam. Nem tudott róla senki sem. Még magyarázatot sem kaptunk a jelenségre. Habár úgy emlékszem, hogy abban az időben rengeteg jelenségre nem kapott magyarázatot az utca embere. Többek közt erre sem. Bolygónk abban az időben eléggé áttekinthetetlen volt. A legtöbb ember hamar napirendre tért a dolgok fölött. Az élélmiszer és női kegyek rekvirálásának már nagy hagyományai voltak. Most könyvet gyűjt a hadsereg. Mondták. Persze elképzelhetetlen, hogy a sereg netalán áttért volna cellulózfogyasztásra. A cellulóz közismerten kevés vitamint tartalmaz. Egyesek azt híresztelték, hogy a molyokat, meg a könyvskorpiókat akarják kiirtani. Lényegében ez is nevetséges feltételezés volt. Mostanában rejtkehelyemből gyakran gondolok embertársaimra. Arra, hogy biztosan eljön majd az idő, amikor már a gyapjúharisnyát vagy a grafitbéléseket fogják gyűjteni. Természetesen azt is a civilizáció és a haladás érdekében. Nem lepődnek meg azon sem, ha majd egy emberöltő múlva az emberiség anyaszült meztelenül futkározna. Nagyon remélem, hogy addig nem talál meg a halál bunkeromban. Ha megérem azt a kort, akkor lemegyek közéjük. Addigra egészen biztosan begyűjtik a munkahelyeket is. Egyszer visszaáll a paradicsomi állapot. Hirdették a teológusok. Talán már nincs is olyan messze jövődőlésük. Nem lesz gáz- és telefonszámla, sorbanállás. A szakadás egészen biztosan megtörténik. Külön fog fejlődni a civilizáció, és külön a civilizáció által meztelenre vetkőztetett emberiség. A civilizáció első lépését a szakadás felé akkor láttam, mikor a kamion után beléptem a kongó könyvesboltba. A szúrágta polc egyik deszkáján egy görbén odaszögelt papírvet olvasgattam. Ez volt ráírva:

134. számú RENDELET

A TMS (567) 4a DCXX. eng.

TISZTELT POLGÁRTÁRSÁK!

A TZ köztársaság, a nép által meghatalmazott WW-elnökének rendeletére az ország területén található könyvek — tekintet nélkül kiadásuk időpontjára, eszmei, ideológiai mondanivalójára, a dolgokhoz való hozzáállásra, a TZ köztársaság lakóinak érdekében begyűjtendők. A begyűjtést a felelős minisztériumok megfelelő osztályszervének rendkívüli meghatalmazott rajparancsnokai végzik, akiknek munkáját a lakosság köteles támogatni. Aki eldugott, elfelejtett könyvekről tud, kérjük jelentse, megfelelő jutalmat kap. Aki a rendelkezésnek ellenszegül, könyveket rejteget, azt a haladás ellenségének tekintjük, és ennek megfelelően kezeljük.

Pecsét

Aláírás

Keltezés

Ezen kívül még fel voltak tüntetve a nyomdai szervek, és az is, hogy a rendelet hány példányban jelent meg. A szöveg megadta a megfelelő utasításokat, de semmit nem árult el a gyűjtés igazi céljáról. A többes szám is bizalomra ingerlő. A szöveget sokszor láthattam ezután, mert felkerültek a középületek falaira, a villamosokra, a bútor meg halkonzerv és virág meg koporsó és harisnyaszemfelszedő meg mechanikus-kiskertiszerszám üzletekké átalakított hajdani könyvesboltok kirakataiba. A papírivek között feltűntek sárga, meg piros és zöld meg fehér színűek is. Nyilván az utánnomás termékeként. Egy reggel ágyamból felkelve elhatároztam, hogy felcsapok írónak. Olyasfajta elhatározás volt ez, mintha ezt mondtam volna: megyek reggelizni. Felkeltem, és ezzel megtettem az első lépést a világhír felé. Amiről rajtam kívül már senki sem tud. Szerencsémre abban az időben már alig kellett tanulni az iskolában. A tankönyveinket mindjárt a rendelet elhangzása után rohanva mentünk leadni. Tehát ráértem. Ráadásul ekkortájt voltam szerelmes életem egyetlen nagy szerelmébe, Katiba. Fülíg szerelmesen hozzá írtam életem első novelláját. Még mindig ellágyulok, ha rágondolok. Törékeny termete volt, mint egy lepke. Olyan pehelykönnyű teste volt, hogy földi maradványaiból kiszabadult atomokat Szent Péter nyilván szellőnek használja. Régebben éreztem a szellőt arcomnál. Hasonlítottak egymáshoz. Sajnos már nem emlékszem arra, hogy milyen címet adtam a művemnek. Terjedelmében alig múlta felül a félévi nagydolgozatomat, aminek az volt a címe: Ha én acélkohász lehetnék. Az iskolában nyilvános dicséretet kaptam érte. Pedig nem szíveltük egymást a tanárral. A novellával végleg meghódítottam magamnak Katit. Sőt, végső soron némi köze volt az irodalmi zugpályafutásomhoz is, ami a világhírhez vezetett. Ezt a Púton is elismerte egy ellenséges író. A novella tartalmára már sajnos részben emlékszem csak. Azt tudom, hogy a történet egy kastélyban játszódott. Rólam, meg Róla szólt. Most bosszankodom a cselekmény hézagjai miatt. Talán jobb is, hogy nem tudom önöknek leírni a cselekményt. Egy időben minden emlékemet elpusztítottam, amit kapcsolatba lehetett hozni vele. Abban az időben még dominált a férfiúi büszkeségem. Most már teljesen mindegy. Csak az biztos, hogy a fiú, mármint én, öngyilkos akartam lenni a lány miatt. Ki akartam ugrani az emeleti ablakból. Természetesen a novella szerint. Azután nem ugrottam ki. Ebből a részletből ítélve elég izgalmas vonalakat sejtet a mű. Nem vagyok benne biztos, hogy ez nem így igaz. Sok róza is volt benne. Akkor a rózsáért bolondultam, meg Katiért. Rengeteg róza volt benne. Mindenféle színűek, mint a felragaszok a könyvesboltok helyén. A novellának szomorú vége volt. Mintegy előjelzés volt kapcsolatunk valós alakulására. Most visszagondolva azt hiszem igaza volt egyik barátomnak, aki azt mondta: Túlságosan a fejedbe szállt a dicsőség az irodalmi sikereid miatt. Túlságosan messzire kerültetek egymástól. Nem tudtam neki semmit mondani. Most már igazán bevallhatom, hogy igaza volt. A továbbiakban már minden erőmet az irodalomnak szenteltem. Annak az irodalomnak, aminek már csak napjai voltak hátra. A novellámat ennek ellenére elküldtem az írószövetség címére. A benzinkutasok kicsit csodálkoztak, mert ott már egy benzinkút üzemelt. Ha jól emlékszem, 98-as oktánszámú benzint árultak. Az egyik benzinpumpa az elnöki asztalból nyílt. Az ember csak kinyitotta a gazdagon faragott asztal rézveretes fiókját, és máris dőlt a benzin. A novellámmal kapcsolatban nem kellett aggódnom. Engem is ismertek. Mármint begyűjtöttek. Ez is bizonyos fajtája az elismerésnek. Mikor vittek WW-elnök nyári rezidenciájára, a komor fekete autó megállt tankolni. A benzint az asztal fiókjá-

ból csorgatták. Turisztikai látványosságnak is beillett. Az elnöki rezidencián maga WW elnök fogadott személyesen. Megszorította a kezemet, és bemutatott a társaságában levő uraknak. Legtöbbjükön katonai egyenruha volt. Köztük volt egy délceg; bajszos katona is, aki Hadsereg Tábornok néven mutatkozott be. Nyolc nap múlva ő döntötte meg WW elnök hatalmát. Ezt harminchat évvel később tudtam meg. Egy lánytól, aki a SZESÁT technikai alkalmazottja volt. Éppen unatkoztunk. Tőle tudtam meg, hogy a novellám SZT-je eléri a 16,1-et, ami kiváló eredmény. Azt hiszem, hogy az öncélú dicsekvés előtt még némi magyarázattal tartozom. Az SZT azt jelenti, hogy Szellemi telítettség. Ebből nyerik a civilizációs fejlődéshez szükséges nélkülözhetetlen energiát. Az egészet egy Alex Tirindsson nevű egyén találta ki. Valamivel azután, hogy gazdaságtalannak minősítették a léghajót, így soha többé az életben nem volt alkalmam ilyen alkalmatosságot látni. Különben nagyon büszke vagyok rá, hogy az egészet Alex Tirindsson találta ki. Ugyanis engem is Alex Tirindssonnak hívnak. Ez a hasonnevűség közelebbi barátságba sodort bennünket. Ráadásul Alex Tirindssonnak az apját szintén Alex Tirindssonnak hívták. Az én apám neve is Alex Tirindsson volt. Isten nyugosztalja a világ bármelyik pontján. Különben csak ezért mértem meg a novellád Szellemi Telítettségét, mert te is Alex Tirindsson vagy. Mondta egy szép napon Alex Tirindsson. Az egyik Alex Tirindsson számítson a másik Alex Tirindssonra Ezt szintén ő mondta. Akkor már elég hosszú ideje foglalkozott az irodalmi alkotások SZT-jével. Alex Tirindsson eredetileg állatorvosnak vagy ehhez hasonlóknak készült. Pontosabban állatviselkedés-kutatónak. Ha jól emlékszem, mindig etnográfia-t emlegetett. De lehet, hogy ez valami egészen mást jelent. Az ember fiatalabb korában csak a nőgyógyász növendékeket értékeli valamire, ha szakmai síkra terelődik a szó. Úgy értem, hogy ilyenkor valami az eszébe is jut. Alex Tirindssonnak a hatáskörébe tartozott a békák nyúzásán kívül leboratóriumi megfigyelésre kivenni annak szívét, és agyát is. A béka szíve, ha kiveszed, akkor is dobog. Mondta egyszer Alex Tirindsson. Hm. Mondtam én. Érdekes volna megállapítani, hogy ilyenkor mit gondol az agya. Folytatta. Mármint a béka agya, olyankor, amikor egy kétes tisztaságú mérőszalaggal meg egy szíkével nekiállsz, hogy megmérj — teszem azt — a bél hosszát. Tette még hozzá. Szerintem azt mondja, hogy: a kurva kiskésit. Ekkor még igyekeztem kerülni a tegezés és magázás körüli bonyodalmakat. Különben ez a kérdés Alex Tirindssont is foglalkoztatta. Szabadidejében munkához látott, hogy valamilyen mérőműszert készítsen, aminek segítségével beszédre bírhatja az agyi telepatisz hullámokat. Köztudott tény, hogy az agynak van némi kisugárzása a környezetbe. Ugyanúgy, mint a szöveteknek, amik párologtatnak. Alex Tirindsson első kísérletei nagyon biztatóak voltak. Az SZT-skálán, aminek egy kimustrált, 1936-os Hispano Suzia sebességmérő-szekerénye szolgált, megállapította, hogy a béka agyának telítettsége a koponyafödő eltávolítása után megközelítőleg 0,008-at tesz ki. Ez az egység természetesen amerikai mérőföldekben van, de Alex Tirindsson SZT-skálájának ez az egyisége. Ez a 0,008 néhány vulgáris kitörést ölölhet fel, ami névrokonom szerint szoros összefüggésben van a nemiséggel. A béka helyzetében mindez megbocsátható. De besztási alapnak viszont nem a legrosszabb. A sikerek után Alex Tirindsson mint megszállott természettudós minden kezébe kerülő állatagyat letesztelt. A mérések eredményeit természetesen összefoglalta egy táblázatba, ami rövid ideig minden tudományos akadémia dísztermében lógott. Mondanom sem kell, természetesen ezeket a táblázatokat is elérte a végzet. Néhány eredményre

még emlékszem. Ki a fene gondolná, hogy a tarajos gőtének sokkal gazdagabb a vulgáris szókészlete, mint a siklónak? Vagy hogy a törékeny gyík alul marad a néma tükörponttyal szemben? És így tovább. Közben Alex Tirindsson fáradhatatlanul tökéletesítette készülékét, ami már képes volt az emberi agy telítettségét is kimutatni. De emberi agy sohasem került a készülékbe. Csak közvetve. S ez okozta az irodalom halálát. Alex Tirindsson ugyanis a könyvekre gondolt. A könyvekből vonta ki a szellemi energiát. Azt az energiát, amivel az írók, költők a papírra vetették gondolataikat. Azokat a gondolatokat, amiket az adott pillanatban hihetetlen energiával ruháztak fel. Ez az energia beleveszett a papírlapokba. Elyelte a szívtelen nyomdafesték, a nem éppen találó fordítások. Eltűnt az író lelkiállapota is, így soha többé nem jött rá senki a legegyszerűbb szavak igazi értékére. Csak Alex Tirindsson készüléke. A gép képes volt arra, hogy igazi szándékokat nyerjen a mondatokból. És energiát. Az energia sugár formájában terjengett. Különleges tulajdonságai közé tartozott az is, hogy megbontott minden atomi szerkezetű anyagot, ami a környezetében található. Az erőhatás a könyv SZT-jétől függő időig érezte hatását. Ezt Alex Tirindsson saját bőrén tapasztalhatta, mikor végre rászánta magát arra, hogy kipróbálja az elméletileg kidolgozott eljárását. A szerkentyűbe berakta egyik kedves indiánkönyvét, majd beindította a folyamatot. A könyv mondataiba zárt gondolatok erőhatásaként megsemmisül a papír, vagyis az egész könyv. Ekkor a sugárzás már javában megkezdte terjeszkedését. Mint említettem, ez abból áll, hogy megoldódik az összes kötés. Többek közt Alex Tirindsson szövetei is felbomlottak. Névrokonom testvonalai egyre jobban elmosódtak, és végül úgy nézett ki, mint egy fantáziaizgató felhő. Saját állítása szerint ekkor azon imádkozott, nehogy valaki kinyissa az ajtót, mert akkor testének atomjait a légáramlat menthetetlenül szétszórja az egész laboratóriumban. Ráadásul fennállt az a veszély is, hogy összekeveredik egy preparált kafferbivaly kitömött részecskéivel is. Bizonyos idő elteltével az erőhatás eltűnt, és Alex Tirindsson újra kézzelfogható alakot kezdett ölteni. Igaz, hasüregébe belekötődött egy torziós inga, ami miatt alkoholt nem ihat. Olyankor az alkohol miatt az inga hevesen kileng, ami csuklásra kényszeríti névrokonomat. Aki nem ismeri barátomat, az nem tudja mire vélni kibírhatatlan testszagát, amit szintén a kísérletének köszönhetett. Néhány fürge ammóniaatomocska befészkelte magát bőrhámjába. Azóta Alex Tirindsson szinte minden jövedelmét drágábbnál drágább illatosító vizekre költi. Persze így is félreismerhetetlen illatfelhőt vonszol mindenhova maga után. Az egész kísérletet természetesen a legnagyobb diszkrécióval végezte, így rajta kívül tartózkodási helyéről nem tudott senki sem. Az egész dolog úgy került a napvilágra, hogy éppen akkor, mikor gáznemű állapotban lebegett két vegyszeres állvány felhője között, Erik professzor úr a korpafüveket oktatta növendékeinek. Erik professzor úrnak feltűnt Alex Tirindsson nevű kedvencének hiánya, és hogy korrektségéről tanúbizonyságot tegyen, beírta hiányzónak tanítványát, aki ekkor már a legjobb úton járt a megtestesülés felé. Pár emelettel feljebb. Növendéke ezért bosszút forralt egykori kedves tanára ellen. Valljuk be őszintén, hogy nagyon alattomos bosszút eszelt ki névrokonom. Terveinek megvalósításához Karl Linné 1886. évi kiadóású növényhatározóját használta fel. A könyvből nyert energiát roppant leleményesen egy sörösüvegbe fogta fel. Erről a részletéről az energiaátalakításnak sajnos semmit nem tudok. Elégedjenek meg annyival, hogy bizonyítottan a sörösüveget nem oldja az SZT-ből előállított energia. Névrokonom tehát feltűnés nélkül besé-

tálhatott a laboratóriumba, ahol Erik professzor úr elmélyülten foglalatoskodott. A többit nem nehéz elképzelni. A sörösüvegből kiengedett teljes energiamező rázúdult a laboratóriumra, és mielőtt Erik professzor úr bármit megérthetett volna, már ott lebegett az elmosódott laboratóriumban nagyhírű elődjének szellemével keveredve. Alex Tirindsson művét egy alattomos keresztuzzal tetézte be, így Erik professzor úrnak az írmagját is kiszellőztette az iskolából. Hamarosan eltűnt a történelem-, majd a fizikatanár is. Mire voltam képes egy lány miatt, jelentette ki egyszer. Persze akkor fülig szerelmes voltam. Tette hozzá elérzékenyülve. A sikerekre felfigyelt a H is. Nőre és papagájra ne bizz titkot. Szellemeskedett egy alkalommal névrokonom. Nem volt nehéz kitalálnom, hogy találmányának kiszivárgásán kesereg. Mert a H nagyszerű szimattal rendelkezik. A H különben a Hadsereg rövidítése, és csak azért használnak mindenhol H-t, hogy gondolkodóba ejtsék az ellenséget. Mint ilyen szerv, volt néhány ötlete, hogy Alex Tirindsson névrokonomat a szolgálatába állítsa. A H ötleteinek egyébként én sem tudtam ellenállni évekkel később. Alex Tirindsson egy gyönyörű laboratóriumot kapott, ahonnan le lehetett látni a női öltözőkre. A lakása is az épületben volt, pár méterrel a föld alatt. A tetőterasz a tengerre nyílt, és egy lift vezetett fel a Felhős-csúcs nevű hegyre. Alex Tirindsson kicsit megnagyította a szerkentyűt, de az első eredmények nagyon rosszak voltak. A H viszont feltétlenül számított az energiára, így az összes fellelhető könyvmennyiséget Alex Tirindsson gondjaira bízta. Az átalakított könyvekből az energiát természetesen sörösüvegekben tárolták. Sokkal mélyebben, mint lakása padlószintje. A szomszédos államokban is valamilyen úton-módon rájöttek, hogy hogyan lehet energiát kovácsolni a könyvek lapjairól. Így egészen éles versengés támadt, hogy kiokoskodják a módját, milyen úton lehetne a legtöbb energiát kicsikarni az egyre fogyó könyvtármányból. Azt hiszem, hogy a legtökéletesebb eljárást Alex Tirindsson nevű névrokonomnak sikerült kifejlesztenie. Például rájött, hogy a legnagyobb SZT-jű könyvek az első kiadványok. De a legnagyobb pluszt az jelenti, hogy az ember eredetét használjon. A fordítások miatt néhány könyv értéke a felére esett. Ezért Alex Tirindsson fáradságos munkával tolmácsolást szerkesztett. Ez még mindig kevés volt ahhoz, hogy kikászálódjanak az egyre romló helyzetből. És ekkor — jöttem én. Azóta a legnagyobb energiakitermelőhelye vagyok az egész országnak. Talán csak néhány nagyobb atomerőmű tudna ujjat húzni velem. Mert az én kéziratos műveimnél az SZT mutatója általában eléri a húszat is. Ezt Alex Tirindsson bevallása szerint a legnagyobb géniuszok is csak a főbb műveikkel tudták elérni. Természetesen ez azt is jelenti, hogy agyam a béka agyánál megközelítőleg 2500-szor telítettebb. Ez aztán az eredmény. Igazán hízelgő. Mindent összevetve az egész H és ország számára a legfontosabb duót alkottuk Alex Tirindssonnal, a névrokonommal és barátommal. Ezt egy estélyen mondta nekünk egy bajzos ember, aki Hadsereg Tábornok néven mutatkozott be. Szerényen mosolyogva veregette kettőnk hátát. Körülöttünk tisztas távolságra húzódtott mindenki, mert azon az éjszakán barátomnak igazán elviselhetetlen volt a szaga. De a Hadsereg Tábornok ennek ellenére így folytatta: Kicsi ország vagyunk, kicsik a harcászati — stratégiai lehetőségeink. Az új fegyverünkről az IATEKHR-ről az ellenség is sajnos tud már. Ez pedig egyre nagyobb teljesítményre sarkall bennünket. Nem engedhetjük meg, hogy egyszerűen mások halásszák el előlünk egy hatalmas lépés lehetőségét. Nem engedhetjük meg, mert az elsőség minket illet. Itt szünetet tartott. Az utolsó mondat kicsit kifulladásztotta, mert szinte belevörösödött, ami-

kor tagolta a lényegét. A közönség illedelmes tapsal segítette ki. Alex Tirindsson is tapsolt. És én is. A Hadsereg Tábornok belekortyolt a pezsgőjébe, majd folytatta: Országunk pénzt, időt nem kímélve nagy áldozatokat hozott, hogy az IATEKHR programot megvalósítsa. Most mégis ki akarják kaparni belőlünk a gesztenyét. Mivel a programhoz szükséges nyersanyagokkal már nem rendelkezünk, csak önökre, kortárs írókra hagyatkozhatunk. Többek közt, illetve elsősorban önre, Alex Tirindsson II. Ezt nekem mondta. Olyan íze volt, mintha azt mondta volna: Alex Tirindsson közlegény. Félelmetes volt, hogyis nem sejtettem: igaza van. Az IATEKHR-t is másként ejtette. Úgy hangzott, mint egy judófogás bekonferálása. Az IATEKHR egyébként azt jelenti, hogy Irodalmi Alkotások Teletatikus Energiáját Közepes Hatótávolságra hordozó Rakéta. A sörösüveget katapult géppel kilőtték az ellenségre. Az üveg a legnagyobb valószínűség szerint összetört, és kedvező időjárás esetén a kiszabadult energia sugárzás formájában ellepte az atomi szerkezetű dolgokat, mint a víz a temperát. A szél pedig a nagy semmibe szétszórja a bacilusokként lebegő légvédelmi ágyúkat, meg kétéltűeket, meg közlegényeket. Olyanokat, mint amilyen én vagyok. Miután a szél elvégezte a munkáját, a H helyén csak sörösüvegek maradnak. Mert nekik is van sörösüvegük. Pár évvel később, mikor a Plúton találkoztam egy ellenséges íróval, ő azt mondta: Ha történetesen a mi hadseregünkre lőnek ki egy IATEKHR aperitívet, akkor a helyükön annyi sörösüveg maradna, hogy visszaváltva, a pénzért kétszer körülatazhatná a földet. Izgalmas arra gondolni, hogy esetleg egy nagyobb csütapat után az öreg bolygó helyén csak egy sörösüveg — ellipszoid maradna. Ha álmatlanul hánykolódom éjszakánként, olykor szeretnék marslakó lenni, hogy minden este jól leszophassam magam egy letűnt civilizáció mementójánál. Egy alkalommal erről írtam novellát. Pontosabban arról, hogy van egy A. T. nevű marslakó, akinek van kedvese. A lány pedig randa vörös, mint a Vörös-tenger naplementekor. De A. T.-nek tetszik a lány. Ennél a pontnál kicsit ecseteltem a lelkivilágát, alkatrészeinek gyermekkorát, mielőtt legördült volna egy szerelde futószalagjáról. Társai viszont gúnyolni kezdik A. T.-t, és azt állítják, hogy megfújta a napszél. A. T. pedig gyötrődik a lány és társai között. Így mindig lejár a föld helyére, ahol a lebegő sörösüvegekből bánatában szlopálja a sört. A sok sör tönkreteszi finom golyóscsapágyait, és így egy szép napon A. T. lebénu. Társai mind elfordulnak tőle, csak a randa vörös csaj ápolja. Csak azért, mert megszánta A. T.-t. Ő ugyanis már feladta a reményt, csak nem bírta elviselni egykori imádójának lassú halódását. Amíg A. T.-t ápolja, az újra szerelmét kezdi bizonygatni. A lány újra beveszi a maszlagot, és nagyon boldog lesz. Anyáskodó gondoskodása nyomán A. T. hamarosan felépül. Mikor arra kerülne sor, hogy újra belépnek a közösségi életbe, A. T.-nek az eszébe jutnak cimborái, és szívtelenül otthagyja a boldogtalan lányt. A. T. pedig érzi, hogy neki most hálásnak kellene lennie, de a kényelmesebb megoldást választja. Képmutatóan azt akarja elhíttetni a lánnyal, hogy ő maga még jobban szenved. Egy tivornya után a föld szellemképéből hazatérően nekiszáguldanak egy meteornak. Ennek a műnek az SZT-je 21,1 volt. Ez abszolút világcsúcs. Persze nem hivatalosan, mert sehöl a világon nem hozták nyilvánosságra a SZT-ket. Ez hadititok. Egy békának 2637,5-szer kellene okosabbnak lenni nálam. Ezt még az ellenséges író is elismerte, akivel a Plúton találkoztam. 21,1 SZT-jű novellával fél Grönlandot le lehetne radírozni a térképről. Ennyi energia előállításához legalább 123 múlt századi novellát kellene felhasználni. Ezért a művemért egy Vezér Őrnagy úrtól tenyérnyi nagy-

ságú plecsnit kaptam. Beakasztottam a sorba a többi közé. Szigorított őrizetet is kaptam. Éjszaka utaztunk, messzire a tengerpartra. Egy hipermodern bombabiztos fedezékben tartottak több társammal együtt. Drámaírók, költők, írók voltunk. Természetesen velünk jött Alex Trinidsson névrokonom is, aki a melegében megírt műveinket alakította át energiává. Itt ismerkedtem meg a SZESÁT-tal is. Teljes ellátást kaptunk, csak nem engedtek ki bennünket sehová. Ilyen körülmények között nagyon nehéz volt igazán kiugró alkatni, és azt hiszem ez okozta azt, hogy nem sikerült túlszárnyalnom a 21,1-es világcsúcsumat. Egyszer a Hadsereg Tábornok is meglátogatott bennünket. Összehívott a hiperbiztos fedezék aládúcolt dísztermébe, amit konyhának használtunk. A díszteremben egy hatalmas kazán is volt speciális fűtéssel. Azért, hogy a generálisoknak egy csetepaté után ne kelljen szeneslapáttal futkosniuk. A Hadsereg Tábornok különben azt mondta: Hamarosan azt tehetnek, amit akarnak. Az ellenségre rá tudjuk kényszeríteni az akaratunkat, hiszen biztosan fölénybe kerülünk az IATEKHR révén. Az ellenség az utolsó pár ezer könyv átalakítását heteken belül elvégzi. Persze ő nem tudta, hogy én Alex Tirindsson névrokonom révén tudom, hogy mi már évekkal ezelőtt átalakítottuk az utolsó huncut, dögunalmas könyvecskénket is. A dolog mindenesetre ösztönzőleg hatott rám, hogy megsegítsem országunkat, hamarosan megírtam egy novellámat, aminek azt a címet adtam, hogy a Tégla. Tudom, nem a leg-többet sejtető cím, de ez jutott az eszembe. A történetre sajnos itt sem emlékszem, mert az összes példányt átalakította Alex Tirindsson, a névrokonom. Az átlagnál messze jobb volt. Ugyanis háziversenyt csináltunk, aminek prózai részét természetesen én nyertem. Már ráúntam a plecsnikre, mert nem volt hova tennem őket. Kiakasztottam az összeset a falra. Éjszakánként, mikor kinyitottuk a szellőztető aknát, bevilágított a Hold. Fénye megcsillan az ezüst, meg arany, és gyémánt, meg ruboin, és zafír berakásokon. Kísérteties, északi fényhez hasonlatos alakzatok ugráltak ágyam fölött, és ilyenkor akaratlanul feltörték belőlem az emlékek. Sokszor az eszembe jutott Kati is. Megdöbbenem, hogy már nem érzek iránta semmit. Azért van hiányérzetem, mert hiányérzetem van. Így gondolkoztam, majd elaludtam. Másnap megpróbáltam jobban megközelíteni az érzést. Jegyzeteket firkálgattam, de nem tudtam igazán egyértelműen kifejezni a holdsugár ihlette érzéseimet. Ezek után úgy döntöttem, hogy várok még egy éjszakát. Lementem a laboratóriumba, hogy meglátogassam Alex Tirindsson barátomat. A szobákban társaim sakkozgattak, kártyáztak, vagy éppen írogattak. Alex Tirindsson egy fakó nyugágyban üldögélt. Unott arccal egy régi pornóújságot olvasott, amit sikerült megmen-tenie az átalakítástól. Közben cigarettázott. A cigarettapapírt az átalakított könyvek hártányivá zsugorodott lapjaiból nyerte. A könyvlapokat így hasznosítottuk. Az egész bázist ő látta el toalettpapírral. Készleteink hat évre voltak elegendők. Alex Tirindsson helyet kínált, majd elcsevegtünk a dolgok állásáról. Váratlanul így szólt: Remélem a tudatában vagy, hogy te vagy a legfontosabb az egész országban. Hát. Tettem hozzá elmosolyodva. Nehéz a világhírt szerényen elviselni. Így, kérheted, hogy oda menj, ahova akarsz? Érted? Most minden kívánságodat teljesítik. Jó, de mégis mit gondolsz, hova menjek? Ahova akarsz. Mondjuk a Plútóra. Bevallom, nagyon felizgatott a Plútóra való utazás lehetősége. Attól a naptól fogva úgy vártam a Hadsereg Tábornokot, mint egy kisgyereket. A holdfényt is teljesen elfelejtettem a plecsniken. A Hadsereg Tábornok nem maga jött. Vagy húsz fiatal suhancot hozott magával. A mosogatódézsán állva azt mondta: Barátaim! Országunk jelenlegi

helyzete nagyon nehéz, az IATEKHER-programot csak egyre nagyobb áldozatok árán tudjuk befejezni. A nagyobb hatékonyság érdekében arra kérem önöket, hogy az irodalmi utánpótlás biztosítására ezeket az ígéretes kezdőket tanítgassák a mesterségük fogásaira. Nagyon örülnék, ha ezt a tervet, amit a legfelsőbb vezetéssel dolgoztunk ki, támogatást nyerne az önök részéről. Az egész, általunk kidolgozott civilizációnak léte függ most az önök döntésétől. A suhanokok persze ott maradtak. Mielőtt még bármit is mondhattunk volna. Mindenki csak saját létére koncentrált. Becsavarodtunk, vagy mi a fene. Persze nem is csoda. Évekig voltunk összefárva egy sziklahasadékban. A beszéd után odamentem a Hadsereg Tábornokhoz, és azt mondtam neki. Barátom! Látszott rajta, hogy egy kicsit meghökkent, de elmosolyodott. Mi van? kérdezte. El akarok menni a Plútóra. A Plútóra? Oda, ha lehetne. Így alkudoztunk. Közben bejött a szobatársam, és fennhangon verseket szavalt. Aztán kiment. A Hadsereg Tábornok pedig megengedte, hogy elmenjek a Plútóra. Természetesen rakétával utaztam. Országunk akkor már kényszerű takarékoságtól szenvedett. A Hadsereg Tábornok is csak a Szaturnuszig akart elengedni. Elég csúnya vita után ment csak bele, hogy a Plútóra rakétázódjam. Magam utaztam, mert a pilóták egy fűrészporpréselőben dolgoztak. Az út eléggé egyhangú volt, mert minden olvasnivaló földalatti raktárokban volt, természetesen sörösüvegbe zárva. Megpróbáltam írni valamit, de nem ment, Szerencsére nagyon gyorsan haladtam. Alex Tirindsson jó üzemanyagról gondoskodott. Ūrhajómat Jules Verne műveinek szellemi energiája hajtotta. Elalvás előtt megpróbáltam maszturbálni, de a súlytalanság miatt inkább lemondtam róla. A harmadik útinap után felvázoltam egy novellám szerkezetét, aminek főhőse egy fiú volt. A fiút belerakták egy csónakba, és leengedték a folyón. Ūgy éreztem, hogy sikerült magamat beleírni a fiú lelkiállapotába, miközben az a folyón csorog lefelé. Ezt a részt kicsit kidolgoztam, mert jó gondolataim voltak. Arról írtam, amikor a fiút meglátogatja egy lány is. Észre sem vettem, hogy egész oldalt teleírtam az aprólékosan ecsetelt aktusokról. Ráeszméltem, hogy nagyon hiányzik nekem egy lány. Ha egy kicsit elgondolkoztam, mindjárt beugrott Kati képe. Mint egy hibás diavetítő automata. Ūrdekes módon, csak addig tudtam eljutni a gondolatban, hogy lassú, izgató mozdulatokkal levetkőztetem. Ezután beáll a csőd. Nagyon őszintén azt mondtam magamban: Kedves Alex Tirindsson, önnek sajnos pszichés komplexusai vannak. Emlékezzen csak, Freud írt ilyesmiről. Igen, egészen biztosan Freud. Az a Freud, aki most bányagépeket hajt egy lignitbányában. Ūrültem neki, hogy magam vagyok az egész Ūrhajón, mert őszinte lehetek. Többet azért nem foglalkoztam az ügygel, mert mégiscsak kellemetlen, ha az ember maga jön rá, hogy nem tőkéletes. Elmentem aludni, és reggel, mire felkeltem, már a Plúton voltam. Alex Tirindsson névrokonom mesterien számította ki a szükséges energiát. A Plútó talajára érve a hajtóművek az utolsó atomokat emésztették fel a nagy író műveiből. A Plútó eléggé sivár volt. A köveket rugdostam, amik csak nehezen estek vissza. Sem napfelkelte, sem napnyugta nincs. Így lehet, hogy éjjeli tizenegy órakor ebédeltem. Utána találkoztam az ellenséges íróval. Az Ūrhajója körül szorgoskodott. Egy pumpa meg dugóhúzó volt nála. Majd elővett egy sörösüveget, hogy H. G. Wells műveinek bolygóközi utazásra alkalmas energiáját a reaktortérbe juttassa. Helló. Megszólítottam. Helló. Válaszolt. Sikerült kialakítanunk a földi viszonyokat. Megkérdeztem tőle, hogy mit csinál itt. Azt mondta, hogy jutalomból ideengedték. Szép az Ūrhajója. Böktem előre. Bólintott. Alex Tirindsson konstruálta, tette hozzá. Kicsit meghökkentem. Nem kér-

dezt meg, hogy őt hogy hívják, mert biztos voltam benne, azt mondja: Alex Tirindssonnak. Márpedig akkor számítanunk kell egymásra. Ezt egy Alex Tirindsson mondta. Érdekes dolgokat mondott a földi viszonyokról. Én csak álltam és néztem. Például azt mondta, hogy náluk is íróképző iskola nyílt. És, hogy nálunk is nagy pénzeket öl az állam egy-egy tanítványba. És hogy ott is a hadsereg szolgálatába állították az irodalmat. Azért, hogy egymás szellemi energiájával megöljük egymást. A te művedet rámengedik, és engem meg elfúj a szél. Te ezt akarod? Nem, az istenért sem. Feleltem gyorsan. Különben fordítva is történhet a dolog. Elszorult a torkom, mert Erik professzor úrra gondoltam. Szegénynek néhány atomja biztosan elvetődött a világnak ebbe a sarkába is. Egyszerűen ki vagyunk szolgáltatva, mert műveinkkel, vagyis egykori műveinkkel már nem mi rendelkezünk. És tovább beszélgettünk. Háromszor halt meg az irodalom. Tette a vállamra a kezét egy kötőm árnyékában. Először ott halt meg, amikor az eddig felhalmozódott könyveket, alkotásokat átalakították energiává. Így eltüntették a kultúra szerves részének felbecsülhetetlen kincseit. Mindezt persze a kultúra és civilizáció égisze alatt. Persze ez nem igaz. Valójában az államhatalom érdekeit szolgálják, és így mártírságot szenvednek azok, akik az igazi haladást, az igazi emberi tulajdonságokat akarták feltárni, hogy embertársaik, utódjaik tanuljanak a hatalom és lelki összetettségek analizálásában. Szép beszéd volt. Gyerekkoromban egy pap mondott hasonlókat. Isten nyugosztalja a világ bármelyik pontján. Az ellenséges író arcát nem láttam, mert sötét szkafander takarta. Másodszor pedig barátom, velünk hal meg az irodalom. És vele halunk névtelenül mi is. Mi, akik még olvasták a nagy elődök munkáit bármilyen téren. Mi még nagyot alkotunk. Van alapunk. Híresek lehetnénk, de a hatalom nem engedi. Hiszen kéziratban pusztulnak el a műveink egy sörösüvegbe zárva. Lehet, hogy éppen te is kapsz egy adagot belőle. És egy mondatunk sem jut el az utca emberéhez. Nem tudjuk felrázni őket. Hiába vagyunk a világon a legjobbak, ez csak a hatalomnak jó, mert annál pusztítóbb sörösüvegtölteteket tud gyártani agyunk termékéből. Most nyilván azt akarod kérdezni testvérem, hogy hol hal meg harmadszor az irodalom. Azt, hogy testvérem, nagyon élethűen mondta. Mintha egy Alex Tirindsson nevű féltestvérem állna velem szemben, akiről eddig nem tudtam. Harmadszor ott hal meg az irodalom, hogy kirajzanak azok az írócskák, akiket a hatalom mézesmadzagon tanít írni, akiknek nincs semmilyen irodalmi alapjuk, akik silányabbnál silányabb alkotásokat dobnak a piacra. Mindezt egy véka plecsniért. Csak az vigasztal, hogy mire ők a színpadra lépnek, mi már nem leszünk. Nem kell idegeskednünk, hogy miiket alkotnak. Csakhát mi névtelenül fogunk meghalni. Ezután még sokáig beszélgettünk. Hajójából előkerült pár üveg bor is. Még soha az életemben nem ittam egy decinél többet. Alaposan felöntöttünk a garatra. Nagyokat csapkodtunk, és otrombábbnál otrombább vicceket meséltünk. Az elnök sofőrje vagyok. Elütöttem azt a disznót. Hahahaha. Böfff. Mondja kérem, hova lehet innen telefonálni. A pokolba. Van egy hívásom. Tessék, tessék. Mennyivel tartozom? Tíz fillér. Tíz fillér? Aha, helyi hívás. Krcccc. A dugóhúzó. Hamar elment az idő. Másnap hasogató fejfájással ébredtem. Vízkészletemnek a felét rögtön kiittam. Émelygett a gyomrom, mikor újrarendítettem a hajtóműveket. Azután kirókáztam magam. Mindannyiszor, ahányszor ránéztem az ablakra. Állandóan innom kellett. Másnapra jobban lettem, és elemeztem a dolgokat. Ezt mondtam a műszerfalnak: Nézze, Hadsereg Tábornok úr, én igazán megértő ember vagyok. Vannak helyzetek, hogy a hazugságot is meg tudom érteni.

De azt, amit évek óta velünk művel, az azt hiszem sok. Az életben nem fogom tudni önnek megbocsátani, hogy ön azt mondta nekem: A legbüszkébb önre vagyok, Alex Tirindsson II, mert ön a mi haladásunk a mi kikristályosodó civilizációnk legfőbb mozgatója, legfontosabb oszlopa. Egy estélyen mondta. Még Alex Tirindsson névrokonom is tudja bizonyítani. A szavak úgy csengettek a fülemben, mint a rideg üllőre mért kalapácsütések. Ráadásul Alex Tirindsson is mellettem állt. Sűrűn csuklott a torziós inga kilengései miatt. Az inga a táncterem parkettje alatt gazdag bizmut és titán ércaplant jelzett. Az utóbbi nem biztos. Lehet, hogy inkább mobilén. Mondta Alex Tirindsson. Bocsánatot kért, és távozott. Utána csak nekem bókolt a Hadsereg Tábornok. Erre most megtudtam, hogy az én szellemi termékeimből el akarja pusztítani az én kedves ellenséges írómat, akivel olyan jót ittunk, és aki elismerte, hogy én vagyok a világ legjobb írója. Elborzadok, ha rágondolok, hogy esetleg egy olyan művemmel pusztítják el a világot, amelyben Katiról írok. Amelyben kettőnk szerelmét írom le. Hogy virágok között szeretkezünk. Hogy azt mondom neki: madár. És elszáll a világ. Mint a por a forgószelemben. Rakétám az elnöki palota kertjében landolt. Már messziről láttam, hogy várnak rám. Egy szürke, sáros dzsip fogadott. Kiszálltam a visszatérő kabinból. Kinyitottam a vastag ajtót. Először elvakított a beáramló napfény. Eléggé elszoktam tőle a Plútón. Tudómet teleszívtam jó friss levegővel, majd lejöttem a lépcsőkön. Gyorsan elém sietett két férfi. Barátságosan kezét fogtuk. Sötét szemüvegük volt, hajuk hátra volt nyalva. Merre van a Hadsereg Tábornok? Kérdeztem megdöbbenve. Nagyon bántott, hogy nem jelent meg az érkezésemre. Ha az ember felismeri saját értékét, akkor nagyon igényes lesz másokkal szemben. Mialatt a két férfi a dzsiphez kísért, megnyugtattam magam, hogy a Hadsereg Tábornok biztosan nagyon elfoglalt. Előre vártam a találkozást Alex Tirindsson névrokonommal is, hogy beszámolhassak neki a Plútón tett beszélgetésemről. Úgy határoztam, hogy társaimnak nem mondom erről semmit. Ők hülyék a komoly dolgokhoz. Már az utazás alatt kigondoltam, hogy elkápráztatom őket olyan marhaságokkal, amik ott nem is léteznek. Hogy a fizetőszközök azok gránitkövecskék. Hogy mesterségesen állítható az időjárás. Akkor a honorariumok vannak, hogy egy évig nyugodtan el lehet belőle élni. Teljesen ingyenessen lehet átrándulni a Proximára. Nincs idő. És nincs halál. Erről felvázoltam egy novellát is, de a végén belebonyolódtam saját filozófiámba. A dzsip közben elindult. Ekkor az eszembe jutott, hogy megkérdezzem, vajon minek megyünk kocsival, ha az elnöki rezidencia csupán pár száz méter. De inkább nem szóltam semmit. Csak akkor, amikor az útról a kapu felé tértünk. Azt mondták, hogy az elnök már vár. Talán átköltözött melegebb vidékre, gondoltam. Jó háromórás út után egy sziklaszirtre kanyargott fel a járgány. Közben megálltunk tankolni. Az irodalmi székház elnöki azztalából most már nafta csodogált. Nem tudtam elképzelni, hogy miféle építmény lehet a szirt tetején. Társaimtól nem akartam megkérdezni, mert nagyon mogorvák voltak. Amikor a dzsip köhögő motorral felküzdötte magát a szirt tetejére, engem kiszállítottak. Szép kilátás nyílt a tengerre. Megfordulva, elgyönyörködtem a szemet a ködbe vesző táj. Türelmesen vártunk vagy negyed órát. Ekkor motorzajra lettem figyelmes. Az egyik felhőből egy kék helikopter röppent elő. Később megtudtam, hogy Szophoklesz egyik drámája a behemót alkotmány hajtóereje. A helikopterben egyébként úszómedence is volt. A gyorsabb közlekedés érdekében kicsi autócskákkal lehetett eljutni a pilótafülkétől a farkáig. A bárkából természetesen a Hadsereg Tábornok szállt ki. A szoká-

sosnál gyászosabb volt a képe. Egyenruháján nagy verejtékfoltok sötétlettek. Csalódtam önben, Alex Tirindsson II. Mondta siri hangon. Nem értettem, miről van szó. Hirtelenjében arra gondoltam, hogy valamelyik novellám SZT-je nem éri el 15-öt. De ezt nem tudtam elhinni. Valami félreértés. Minden mozdulatáról tudunk, Alex Tirindsson II, mert figyeltük önt egy ügyesen elrejtett filmfelvevő segítségével, meg egy poloskával, amit magnónak hívnak, és nem bántuk meg, mert nagyon érdekes dolgokat tudtunk meg önről. Nagyon érdekes volt a párbeszéde avval az ellenséges íróval, és igazán eredetiek voltak a viccek is. Sokat röhögtem. Nem, ne mondjon semmit, mert amit mondani akart, azt már hallottam. Valójában nem akartam semmit mondani. Tulajdonképpen nagyon szégyelltem magam, mert rágondolni is rossz, ha az embert lefigyelik, miközben súlytalansági állapotban maszturbál, vagy vizel. Belehalnék a szégyenbe, ha netalán Kati megtudná azt, amit gondoltam, vagy mondtam róla. Elkobozták a jegyzeteimet is. Porig voltam alázva. Legszívesebben nekifutottam volna az örvénylő tengernek. Tudtam, hogy gyáva lennék leugrani. Abban a pillanatban megszűnt számomra minden. Újra úgy éreztem, hogy az úrhajón lebegek, émelyítően lebegve. Arra riadtam fel, hogy a behemót repülő alkalmatosság hatalmas porfelhőt kavarva felemelkedik. Az ablakon át láttam utoljára a Hadsereg Tábournok urat, aki valamilyen folyadékot szűrőszőlgötve simogatta borjú nagyságú dobermanját. Egy sziklahasadék lett a házam. Mély torok volt, kényelmesen berendezkedtem. Úgy hátróztam, hogy nem megyek többé az emberek közé. Túlságosan sokat tudnak rólam. Nagyon sebezhető vagyok. Teljes név- és időtlenségbe akartam temetkezni. El akartam felejteni azt, ami ott lent van. El akartam felejteni azt a nevet, hogy Alex Tirindsson. El akartam felejteni Kati testét is. Szénaágyon aludtam. Hosszú szakállam nőtt, ruhám elrongyolódott. Mikor beállt a hideg, nyirkos idő, lehiggadtam. Rájöttem, hogy nem tudom elfelejteni önmagam. De Katit azt elfelejtettem. Kicsit sajnáltam, de beletörődtem. Az első hónapokban még vigyáztak rám, de később egyre felületesebb lett az őrzésem. Vettem annyi bátorságot, és lelopóztam a faluba. Nem beszéltem senkivel, csak éhes voltam az emberek látványára. Azután egyre gyakrabban lejárta. Mindig azt mondtam: Alex Tirindsson II, úgy, te nem vagy kíváncsi senkire. Nem érdekel már Alex Tirindsson, a névrokonod, aki ki tudja milyen marhaságokon töri most a fejét. Nem érdekel a Hadsereg Tábournok úr sem, aki teleaggatott mindenféle vassal. Aki téged kisajátított. És nem érdekel Kati sem. Mert már elfelejtetted testének vonalait, hangját. Csak tapintása maradt meg, amit akkor érzel, ha fúj a szellő. Tehát, Alex Tirindsson II, neked nincs semmi keresnivalód közöttük. Te megvagy nélküük is. Ezt még akkor is mondogatom, mikor lefelé bandukolok az ösvényemen a falu felé. Néha beleringatom magam az ábrándba, hogy én vagyok Robinson Crusoe. Ő egy hajótörött volt. Daniel Defoe írt róla nagyon hiteles könyvet. Daniel Defoe most egy áramfejlesztő állomás alkalmazottja. A falusiakkal is jól kijövök. Igaz, az én szememben csak bennszülöttek maradnak, amíg világ a világ. Vadászattal foglalkoztam, meg halászattal. Az egész környéken én voltam a legügyesebb rákász. Már régen nem voltam a tengeren. Megöregedtem. A falubeliek minden nap feljönnek hozzám. Nem szenvedek szükségét. Híreket is hoznak. Kényelmesen telnek a napjaim. Mit mondhatnék még mást? Örülök, hogy nem tanultam meg festeni...